

CATALUNYA

SOCIAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: BAIX ST. PERE, 1, 3 i 5, BARCELONA

APARTAT 273
TELEF. 1114

Camí de Gènova

Dels acords de la darrera conferència de Cannes en va sortir la convocatòria d'una nova reunió de representants d'Estats a Gènova. A la mateixa hi son cridats fins els Estats vençuts d'Europa, i fins aquells que, com Rússia, semblaven separats del moviment internacional dels pobles de nostra civilització.

Es un darrer esforç, és una nova orientació per a salvar aquesta pobra Europa de la misèria en que una guerra sens parió l'ha enfonsada. Al cap i a la fi s'ha vist clarament que en un concert de pobles civilitzats units amb el teixit de relacions internacionals d'avui, no es pot prescindir dels caiguts, quan aquests son pobles de milions i milions d'habitants, en l'establiment del nou estat de coses. I Alemanya és massa potent, i Rússia té massa vitalitat per a que en un moment donat pugui deixar-se de banda el perfeccionat utilitatge científic i industrial de la primera, la producció agrària i la població nombrosíssima de la segona.

Lloyd George, el governant més fort d'Europa, ha vist això clarament, i s'ha apresat a cercar el remei, un remei nou per aquesta pobra Europa que va canviant de posició no aconseguint més que canviar de dolor; i la conferència de Gènova ha sigut convocada, i ben rebuda arreu, excepte a França, on va costar la dimissió d'en Briand i fins an aquest el qualificatiu d'antifrancès pel grup de chauvinistes de l'Action Française.

Què'n sortirà de la conferència?

Si la mateixa es limita, com sembla, a l'adopció d'acords en matèries econòmiques, confessem la nostra esperança en els seus resultats. No podem preveure aquests; però si que podem assegurar que el camí emprès pel Primer anglès és l'únic per a guarir Europa.

Ara, si la conferència sobrepassa el terreny econòmic, si la mateixa vol portar la pacificació als esperits, si d'ella se'n volen derivar conseqüències que sobrepassin els interessos materials, llavors preveiem a la iniciativa d'en George el fracàs de les d'en Wilson i de Mr. Harding.

Per això és necessari girar els ulls enlaire, fer arribar la vista més amunt, vers la silueta blanca d'aquest Pius XI, al darrer representant, per ara, d'una dinastia de quasi dos mil anys de regnat, i la primera benedicció del qual, com el darrer sospir del seu gran predecessor, ha sigut per la Pau universal.

EL QUE PASSA

ESPANYA ENDINS

A fi d'estudiar i resoldre, definitivament, amb l'Alt Comissari, el pla més convenient i viable respecte la campanya del Marroc, anaren a Màlaga, i d'allí al poble de Pizarra, en Maura i els ministres d'Estat i de Guerra, acompanyats d'un nombrós personal tècnic. Allí trovaren al general Berenguer. El cas era isolar-se i treballar tots junts, de ferm i sens destorbs. Sembla que ho conseguiren.

L'espectació política que la dita reunió produí fou extraordinària. Es natural que això succeís.

Els ministres expedicionaris i tots els seus companys guardaren discreta reserva, però arribada l'hora de saber-se, s'ha fet públic que l'anar a Alhucemas el nostre exèrcit, ajudat per la Marina, és cosa indiscutible i tant prompte com es tinguin a punt els elements necessaris per a dominar aquell territori sense gran efusió de sang.

Ara es continuen, però amb més activitat, els preparatius que ja s'estaven fent per aquesta nova campanya, més a prop del que alguns creuen.

En Berenguer exposà al Govern les raons que exigeixen aquesta acció bèl·lica i els treballs de preparació que ja té fets per a portar-la a cap.

Pel que es veu, convencé a tothom, i no tardarem a tocar les conseqüències de la Conferència de Pizarra, que vulla Déu siguin bones tal com en Berenguer espera.

Fins les eleccions municipals perderen del seu interès davant de la susdita Conferència, que tal volta esdevindrà històrica.

Aquestes eleccions han confirmat la victòria dels nuclis vius i la davallada de tots els partits característics del passat segle polític.

Els socialistes i els republicans han tingut una molt quantiosa minva de vots. Solament a Madrid n'han perdut cinc mil els socialistes. Els maurins han obtingut deu llocs més. Els republicans també es troben en plena decadència.

L'elecció del cardenal Ratti per a successor de Benet XV, amb el gloriós nom de Pius XI, ha causat a tot el món catòlic una molt fonda i general satisfacció. L'Esperit Sant plana, com sempre sobre l'Església, donant-li ara un Papa adaptat a les seves necessitats i a les del món enter.

ESPANYA ENFORA

Ha estat elegit Papa el cardenal Aquiles Ratti, arquebisbe de Milà, que ha pres el nom de Pius XI.

Per primera vegada d'ençà de la usurpació dels Estats Pontificis, el nou Pontífex ha donat la primera benedicció *urbi et orbi* (a la ciutat i al món), des de la lògia de la fagana de Sant Pere, essent aclamadíssim per tot el poble romà que omplia de gom a gom la immensa plaça vaticana. El nou Papa, emocionadíssim, corresponia a aquelles manifestacions de fe i d'amor del poble repetint les benediccions amb les dues mans i portant-se-les al pit, vessant d'efusius afectes... *Papam habemus!*

El món està content, està moralment tranquil. Per centèssima vegada s'ha complert la paraula de Crist...

Baixant de to hem de dir ara que totes les càbales, i prediccions, i suposicions, fetes amb l'avinentsa de la reunió del Còncave, s'han esvaït com les fumaroles de la Capella Sixtina. De tot allò, no en resta res.

Diem mal. En resta en favor de l'Església un novell testimoni de la seva serietat, de la seva dignitat, de la seva vitalitat, de la seva divinitat, per a dir-ho en un sol mot.

Vegi's la diferència que hi ha de les coses humanes a les divines, comparant aquest grandíols i exemplaríssim aconteixement mundial, amb aquest altre fet, també mundial, que es prepara no lluny de Roma, a Gènova, per al mes vinent.

La Conferència és a punt de morir... abans de naixer. Cosa singular, sens dubte. França posa tantes dificultats per a pendre part a la Conferència de Gènova, que bé pot aventurar-se aquesta fatal predicció. França, com és natural, ha vist el perill que corren molts dels enormes aventatges del Tractat de Versalles i vol salvaguardar-los de tot perill. I com del que es tracta, fonamentalment, és de revisar aquest Tractat...

L'atur forçós es va estenent com taca d'oli tant a la Gran Bretanya com als Estats Units, amenaçant de mort les fonts principals de riquesa.

De la Conferència de Washington sols en queda en peu, un desarmament molt relatiu i climatèric, i un arranjament del Pacífic problemàtic, del qual la Xina, qui ho havia de dir! se'n emporta la millor part.

La moral i les Cases de joc

El Dr. Sardá i Salvany
condemna la tolerancia

Poques autoritats podem retreure de més força que la del insigne apologeta i propagandista catòlic. El text aquí presentat és la part principal d'una de les conferències sobre La Moral Ciutadana Negides a la Acadèmia Catòlica de Sabadell per la Quaresma de 1909, i dedicades a combatre quatre «crims de lesa-ciutat»: la pornografia, la blasfèmia, el joc i la profanació de les festes. El títol «la moral i les cases de joc» és el que posà a aquest capítol el seu il·lustre autor mateix. No ja sols damna ell aquest vici infame, sinó que expressament ataca les Cases de joc, els llocs i empreses destinats a la horrenda explotació de la més perversa i boja entre totes les passions humanes. Combatent les cases de joc combat la llur tolerància, llença anatema contra les autoritats que les consenten i havent apuntat en aquella època a Madrid el pacte a base de subvencionar la beneficència, condemna el Dr. Sardá nominativament aquest contracte diabòlic. Del seu vigorós i valent anàlisi de la malícia inhumana que la explotació del joc conté, s'en destaca un argument que té un valor extraordinari per aquesta època actual, i sobre el qual crido l'atenció del llegidor. El joc sempre o quasi bé sempre és en perjudici de tercer, i moltes vegades en perjudici de menors, als quals deu l'autoritat tot justament una especial cura i protecció. Aquesta consideració sola ja basta per a aporiar-hi una damnació absoluta del cobrar donatius del joc, ni que sigui a fins benèfics. Les entitats que en perceben, s'embutxaquen diners robats, furtats, estafats, com cada dia els diaris expliquen. I no basta per a justificar l'admissió d'aquest diner el que s'esmerci en almoïna. Quina caritat és aquesta que nodreix a uns infants amb el pa robat a altres infants?

R. R.

Doncs bé. Tot això és molt trist, però hi ha quelcom més trist encara, i és lo següent: Aqueixa serp maligna [la Casa del joc] té els seus caus reconeguts i sapiguts, i aqueixos caus on d'un cap del any a l'altre s'hi devoren tantes de víctimes, estan autoritzats per la llei o per les toleràncies dels encarregats d'aplicar-la, que es dir lo mateix. I gràcies que la llei se contenti amb tolerar, i no vulgui entrar a participació de beneficis pels seus representants, com diuen que succeeix

algunes voltes, que llavors ja no és tolerància, sinó protecció i veritable sanció oficial que es dona a tal indústria, que ja no es califica ni classifica d'altra manera. El qui té la banca és allavors un industrial com qualsevol altre; els qui hi porten sos cabdals ne son socis comanditaris de ganàncies o pèrdues, i res més. Lo que pot esdevenir-ne d'això en ordre a la pau domèstica, a la prevenció en la cosa pública, a la mateixa seguretat personal dels interessats, tot això son coses que es deixen apart, i en que l'autoritat hi acluca els ulls, com si no fos de sa competència. Vos diran que cada u fa dels seus diners lo que vol, i que li és igual a la autoritat que al ciutadà el posi al tant per cent en un negoci, o que els posi sobre una carta. Tot lo qual, humanament parlant, estaria molt ben discorregut, si no's tractés més que de diners que passen de les mans dels uns a les mans dels altres, sense altra transcendència moral i social, que la que hi ha en qualsevol contracte en que honradament se fan semblants transaccions o canvis. Mes, per desgràcia, no és pas així. La Casa de joc, entenent-se per tal la que entenem aquí, no d'un joc purament recreatiu i expansiu, sinó de joc de ganàncies i pèrdues al etzar, i d'alguna quantia, la Casa de joc en aquest sentit té una transcendència social, que no pot escapar-se al bon sentit jurídic d'una autoritat, si aquesta es té per alguna cosa més que per un fantotxe cec, sord i mud, en orde a les coses més greus. La Casa de joc és font de públic desordre, per molts conceptes que no pot desconèixer el legislador i dels quals s'han fet càrrec totes les legislacions.

En primer lloc la Casa de joc és un parany, és un llas, és una seducció. Interessant una de les passions més vives del home, que és la cobdícia, fa resplendir davant de sos ulls els mirallets de la il·lusió d'enriquir-se en poc temps i amb cap treball, fiant-ho tot a la sort, a la cega fortuna, a una combinació fortuïta de xifres, en tot lo qual apenes hi entra per res el càlcul o la previsió, i molt menys la prudència que deu ésser sempre la reguladora de tots el actes del ser racional. Es tentació a perdre molt amb la incerta esperança de guanyar molt, i aqueixa tentació erigida en institució legal, és un atac directe a la borsa del pròxim, que encara que voluntàriament sucumbeixi a ella, no lliura de responsabilitat al tentador, que li ha parat el llas, i l'ha enlluernat amb els sobredits fantàstics mirallets, com enlluerna i arreplega mussols l'hàbil cassador.

Segonament, la Casa de joc és l'enemic i

destructor de la virtut del treball, que és virtut social de la que ha de passar-ne algun cuidado la pública autoritat. El joc és el corc del treball, i un poble de jugadors mai serà un poble de laboriosos treballadors. És més còmode esperar ganàncies de la sort que del enginy o de la fadiga; és més fàcil guanyar pensant que puc enriquir-me en una nit, que no pensar que hauré de passar anys i panys bregant en un ofici o carrera. El joc mata, de consegüent, totes les iniciatives dignes, i fomenta totes les ganduleries. Encara que no el prohibís la llei de Déu, deuria prohibir-lo la llei civil en bé de la indústria i dels comerç nacionals. La Casa de joc és la pràctica del negoci fraudulent en oposició al negoci honrat; cada Casa de joc és una bateria contra la fàbrica, perquè tendeix a corrompre el primer element d'ella, que són l'amo i el treballador. Els cabdals empleats en la ruleta o en les cartes, són cabdals sotrets, robats al giro mercantil i a la producció fabril o agrícola, que tant necessita el país. Jugar, i autoritzar o no reprimir el joc, és atentar contra la riquesa pública, més encara que contra la pública moral. I en això no ha d'intervenir-hi l'acció de l'autoritat?

Finalment, el joc es quasi sempre en dany i perjudici de tercer, i molt sovint de menors, a quins deuen i han donat sempre totes les lleis del món, especial protecció. Sobre aquests, per dret natural i diví i civil té obligació de vetllar sempre l'autoritat. L'infelís jugador no exposa i arrisca solament interessos personals seus, en el qual podria tenir segons com alguna apariència d'excusa o disculpa; sinó que arrisca i exposa els de la seva família. Per aquelles taules de joc hi roda la setmanada del treballador i la renda del capitalista, lo qual vol dir que hi roda el pa dels fills, l'acomodo de les filles, i tal volta el pervindre de tota la família. Aquell drinc de les monedes en la taula del joc, repercuteix dolorosament en la domèstica llar i en el cor de les mares i de les esposes, que ploren solitàries llàgrimes, veient fondres en aqueixa maleïda il·lusió del joc els seus interessos més sagrats i la pau i alegria de la casa. Les festes, com més festes, més pahoroses es tornen en la del jugador; les festes són per ells dates fatídiques que es veuen aproximar-se amb temor i es recordaran després per sempre amb dol i amb vergonya. Quantes d'aquestes pàgines amargues ha escrites el joc en la història íntima de moltes famílies! Quantes ne sabeu vosaltres d'aquestes històries, i jo també! I l'autoritat, que deu ésser el tutor nat de tots

aquests menors, que tenen mal pare o mal espòs, s'ho pot mirar amb indiferència? No deu ser-ho en aquest cas fent tancar amb mà ferma els caus o xucladors per ont desapareixen les fortunes i la pau i l'honra dels seus administrats?

* * *

Anyadiu a això que la Casa de joc és casa de desesperació, i la desesperació és el factor principal d'una gran part dels crims que anomenem socials, i sobre quins té particular obligació de vigilància i de repressió l'autoritat. Les estadístiques ens diuen, amb números més eloqüents que totes les ponderacions oratòries, que *el setanta per cent dels suïcidis provenen de pèrdues en el joc*: aquell Monte-Carlo clavat com una ignomínia en el centre d'Europa, i qual independència està reconeguda i garantitzada per la diplomàcia europea, que no ha pogut garantir la dels Estats del Papa; aquell Monte-Carlo, oprobí de nostra civilització, vos dirà quin és el número dels infelissos suïcides que enterra cada any en son cementiri laïc. Aquell antre d'aristòcrates jugadors és un antre de miserables suïcides, desenllàs natural i lògic dels drames íntims d'aquella famosa ruleta.

I tot això, dieu-me, no es surt dels límits de la moral particular i no entra en la esfera de la moral pública i ciutadana, i per tant en la jurisdicció de l'autoritat i de les lleis? I si no és així, perquè han de servir les lleis i l'autoritat? *No és escandalós, dieu-me, que es pugui llegir com s'ha llegit en els periòdics de l'última setmana, que un senyor Ministre pensa autoritzar el joc en els casinos de Madrid, posant-los-hi contribució per dit concepte, qual contribució s'aplicarà al ram de Beneficència?* I no dona una idea de lo que han de ser les ganàncies de la Casa o banca del joc, i de consegüent les pèrdues dels jugadors, quan es diu públicament que una Casa d'aquestes s'aconsola de pagar per tal autorització quinze mil pessetes mensuals? Quantes fortunes arruinades no representen aquestes quinze mil pessetes de contribució mensuals, sumades amb les que ha d'emportar-se'n el banquer, després de les despeses del personal i material del Centre diabòlic que té establert i amb el qual s'enriqueix? Calculeu, si podeu, les sumes diàries que això representa, que totes surten de la butxaca del jugador, i la suma de llàgrimes, i la suma de discòrdies, i la suma de deshones i de crims que porten per horrible cúa.

DR. FELIX SARDA I SALVANY.
(Acabarà.) († 1916)

VIe Aniversari de la mort del gran bisbe català Doctor Torras i Bages

Fa sis anys que s'extingí aquella intel·ligència poderosa, aquell Bisbe plé de seny i de sabiduria, el director espiritual del nostre poble que encarnava totes les virtuts de la raça catalana.

El seu record perdura viu i palpitant perquè la seva obra té arrels fondíssimes en la vida religiosa de Catalunya. El Dr. Torras i Bages és sens dubte l'esperit més fort i més equilibrat de la nostra renaixença. Tota la seva vida és equilibri i justa ponderació.

L'obra del nostre gran Bisbe resta gairebé inèdita per molts catòlics de les terres ibèriques. Dissortadament la faramalla enlluerna encara molta gent. Els Sans Pares Pius X i Benet XV, elogiaren algunes de les Pasto-

rals del Dr. Torras i Bages, la qual cosa vol dir que son documents interessantíssims que han d'ésser coneguts per tots el catòlics.

El temps arrecona l'obra de molts homes i embolcalla amb el mantell de l'oblit els falsos prestigis, però les obres del nostre plorat Bisbe no envelliran mai i seran sempre el guiatge del nostre poble.

CATALUNYA SOCIAL, que segueix les petjades del gran Bisbe i sent una fèrvida admiració per sos lluminosos escrits, amarats de seny i de fonda religiositat, li ret en el VI aniversari de la seva mort, plorada encara per tots els catalans i per l'Església universal, aquest petit homenatge.

L'obra Pastoral del doctor Torras i Bages

Així com el pare Abraham, segregat de la seva pàtria i del seu parentiu, sortí de la Ur de Caldea, qui s'interpreta la ciutat de les lletres, sortí també el nostre gran Bisbe de la ciutat de Barcelona, empori de la cultura. Ell havia cavat i furgat terra endins de l'història, i havia revelat els fonaments de la Catalunya, una i autòctona, sòlida i consistent, com una altar d'una sola pedra.

El regne de Deu es dins de vosaltres mateixos, diu l'Evangeliista Sant Joan. Com en el temps d'Esdras, en aquests nostres temps de lluita, batallant amb una mà, i martellant amb l'altra mà, edificava el Doctor Torras,

carreu sobre carreu, pedra sobre pedra, els murs de Jerusalem, la Ciutat de Deu, de la qual en digué tantes coses glòries. Sota el bell títol de la Ciutat de Deu i de l'Evangeli de la Pau, s'aplega la seua obra pastoral. Per la Ciutat del gran Rei, ço és, Jerusalem, demanaven els jueus pelegrinants la pau i l'abundancia. Que la pau sia feta damunt les murades i que l'abundancia ompleni tes sitjes.

Per no fer esment sinó de les summitats, des d'aquells vint-i-dos llibres que a la Ciutat de Deu consagrà el santíssim Bisbe de Hipona, delimitant-ne els termes i les muralles que la separen de la ciutat de Babilònia, molt s'es escrit sobre el tema de la doble ciutadania i del reialme intern de Deu. Emperò l'obra del Doctor Torras culmina singularment per la fermesa de la construcció, per l'agilitat de les torrelles que amb dits de rosa toca l'Aurora del dia etern, per l'estabilitat i la

connexió dels carreus que l'integren. Jerusalem, Jerusalem, que ets edificada com una ciutat: *cuius participatio eius idipsum*: ço es saber, les cases i les pedres de la qual s'uneixen en estret i solidíssim engranatge! Quina forta construcció la qui comença amb aquella memorable pastoral De la Ciutat de Deu i l'Evangeli de la Pau, dada en el palau Episcopal de Vich, en el jorn festival del gloriós Sant Bernart Calvó, als 24 de Octubre de 1889 i acaba amb la sereníssima Ciència del patir, calendada als 7 dies de Febrer de 1916 en el llit del dolor i de la mort.

Entre les qualitats que cal que tingui el bon pastor posa Nostre Senyor Jesucrist, Pastor i Bisbe de nostres ànimes, aquella qualitat, ço és, que conegui cada una de ses ovelles i les cridi per son propi nom. Bé les coneixia una per una el Doctor Torras les ovelles del seu ramat i les cridava per son propi nom i els deïa les paraules més feridores, i les hi deïa amb la dolça eficàcia de la paterna llengua, segons aquella dita del vell home d'Estat, que es feu monjo, l'elegant Cassiodor: *Dulcius ab unoquoque accipitur quod patrio sermone narratur*. I per això, o Manresa, et parlava a tu del *Misteri de la Llum*, d'aquells tres raigs miraculosos que una bella nit, la nit del 21 de Febrer de l'any 1345 «quan al mig del dia els pagesos en el camp llauraven i podaven i els menestrals i industrials de la ciutat, pels seus quefers, anaven pels carrers i places; eixint de les altes serres de Montserrat, el Sinaí de Catalunya» penetraren per un finestral de l'església del Carme. Tot el poble s'aplegà dins el temple lluminós, adorant aquell símbol de la llum qui representava l'inefable misteri de la Trinitat Beatíssima. I d'aquest miracle local s'elevava a la universalitat de les ensenyances eternes. Bé les coneixia una per una el Doctor Torras les ovelles del seu ramat i les cridava per son propi nom. I a tu, o Igualada heròica, et recordava tes noccs eternes amb un *Espós de sang*, amb el teu Sant Crist, qui te desposà amb amor etern.

En totes les pastorals hi dominen dues notes: la Llum i la Sang: una mena de conjunció entre Sant Joan, l'Evangeliista de la Llum el qui més vegades parla de la Llum, qui banya d'alegria l'exaltació del seu Evangeli, i entre Sant Pau, l'apòstol de la Sang, el qui més vegades anomena la Sang. La llum i la sang son elements vitals que el cristianisme aportà al món, cridat de les tenebres a la llum admirable de l'Evangeli. Els cristians caminen per la llum, i renten i blanquejen llurs vestidures en la sang.

Bé els coneixia als pagesos que la maledicció primitiva de Deu encorbà sobre la ingratitud de la terra engendradora d'espines i abrulls, i li estoven les entranyes amb suor i amb plor, que després se tras muden en gavelles d'alegria; els parlava de la noblesa llur originària. Pastoral magnífica aquesta de *La Pagesia Cristiana*, plena de l'amor a la terra, amarada de serenitat, àmplia i pura.

Als homes moderns del seu poble qui cada dia més senten l'atracció de les grans ciutats, els aconsella el retorn a l'ample gremi maternal de la terra, omniparent i fecundíssima, lluny del tumulte febrósenc de les ciutats. La pagesia té quelcom de sant i de pur. Per un camí desert de masia, se revelà Jesús resucitat als deixebles d'Emmaús.

A les associacions corals tan abundoses en aquesta beneïda terra de Catalunya, que bellament se li podria aplicar aquell epítet horacià a Orfeu, Vocalis, es a dir, que és tota ella veu, deïa com en la música mateixa podrien educar cristianament sos sentiments.

Als pobles d'Igualada, de Manresa i de Sant Peder els recordava la gesta del Bruch: que no fou un simple contrast d'armes, sinó que fou una lluita de l'esperit; que lo que n'eixí triomfant, fou la Pàtria i la Religió i la Família catalana.

Del dolor universal del món i de la Passió típica de Jesucrist intentava parlar en la pastoral La ciència del patir, però la seva pròpia carn fou ungida de dolença i configurada al cos apassionat del Redemptor. La magestat de la mort pròxima plana damunt aquelles fulles, i aquelles ensenyances cobren un sentit penetrant a que no ens podem sustraure ara que la Eternitat les refrenda amb sos set segells.

I com era l'estil pastoral del Doctor Torras? El seu estil volava ample i clar, amb onades grasses i lentes, sense encrespaments rutilants, perquè no hi havia codols, qui en trenquessin la correntia profunda. Degotava d'unció com l'ungüent que del cap d'Aaró regalava fins a la barba i fins a l'orla del vestit.

Aquest fou el primer pensador català, quan la nostra Catalunya es començava a dibuixar damunt l'uniformitat de l'Espanya romana; i el seu pensament de constructor del nostre poble s'ajuntà amb el pensament de l'autor de la Tradició catalana, tancant la gran curva de l'arc triomfal damunt el cap mitrat del Bisbe Oliva.

LLORENÇ RIBER, *Pvre.*

La personalitat del doctor Torras i Bages

El Dr. Torras i Bages, nat a Vilafranca, pàtria feconda de catalans il·lustres, terra central catalana, ha estat un home qui servà, fidel, l'empremta de la seva raça. Ell compara el nostre poble a una vella i noble serrada de tossals germans i relligats, germans, àdhuc En Ramon Llull, cimbal volcànic, excepció i confirmació d'aquella psicologia nostra, d'aquell sistema orogràfic, rosari de carenes i collades que alternen amb la bella ondulació, trèmola arreu del mateix aire de família. Aquest esperit que es traspassa de generació en generació, té en el Dr. Torras l'últim representant fins ara, el darrer tossal d'aquestes carenes, muntanya que no han descarnat les pluges, que viu d'ella sola i comporta al seu voltant les feixes petites i la percinta dels marges, qui s'abasta de la seva estructura per comprendre, neta de la foscor humida de les selves, massa propícies a la defallença pagana.

El seu nacionalisme teològic destriava i afirmava com a fonament de les nostres reivindicacions aquella fonda llei providencial que imposa a cada home i a cada poble, el deure de la seva perfecció, ço és, el desplegament de la pròpia personalitat. Per això a «La Tradició Catalana», va parlar primerament de la valor ètica, del *imperatium ethicum* podríem dir, de la nostra tradició i era només en segon lloc que passava a l'estudi de la seva valor racional. Anys després, en plena potestat episcopal, repassà la seva obra i l'aprovà novament amb la doble fermesa de la revisió autoritzada i guiada per la gràcia d'estat i de la personal i prudentíssima revisió horaciana de qui rellegeix els seus escrits després d'un llarg repòs.

No en pura teoria, sinó pràcticament, demostrava també la seva amor a la terra. Res no li era indiferent del que representa energies materials i espirituals de la nostra societat; costums, economia, dret, ciències, art, política, pietat, de les nostres gents i dels llurs estaments i escoles. El seu interès per totes les nostres valors ben sovint prenia formes concretes. Per això es captenia, també, de tots els nostres homes, dels humils i dels eminents, actuant de *director espiritual*.

Era entranyable, humanament i sacerdotal, la seva devoció a la llengua pròpia, retent-li tribut constant. La portà per primera volta a la Reial Acadèmia de Bones Lletres al llegir-li el seu discurs d'entrada, l'enaltí

presidint els Jocs Florals de Barcelona, en reivindicà les prerrogatives en el seu llibre magne i l'emprava habitualment en els seus escrits, fins en els documents oficials.

Era també un devot de la suavíssima pietat catalana en totes les seves manifestacions populars: l'Ave Maria qui floreix encara, com una divisa, en els cancells de pagès, el Sant Rosari qui relliga les famílies i els veinats i renua quotidianament les gèneres...

Demés, el Dr. Torras, intel·lectual en constant funció, qui, fins viatjant, elaborava idees, sentia pels intel·lectuals una especial simpatia.

Ell que era el nostre Doctor, al pujar, mirat, de categoria, restà consagrat Patriarca de Catalunya. Ell presidí i beneï la nostra renaixença com un nou Oliva, com l'Abat Oliva, qui havia presidit i beneït la nostra naixença.

Aquest Patriarca de Catalunya ha estat, també un gran Doctor de l'Església. Com a català i com a cristià, qui duia sang llatina i el pòsit d'aquella formació secular que constitueix la tradició constant de la província tarraconense, tenia el sentit romà de molts il·lustre fills de la nostra terra.

Com ells, havia demostrada la seva adhesió personal al Pontificat. El Dr. Torras continuà la dinastia dels catalans qui aportaren a la suprema direcció de l'Església Catòlica, Romana, les llurs dots de govern o de consell, presentant-li, com ofrena de la raça, el nostre *seny natural*, facultat eminentment política qui dona la província en el regiment d'esperits. Ell continuà aquella dinastia gloriosa de sants i papes i antipapes i bisbes i frares i doctors, entre els quals excel·lia Sant Ramon de Penyafort.

Especialment es manifestà aquest sentit romà del Dr. Torras en els seus dos formidables documents «Dios y el César» i «El internacionalismo Papal». En ambdós vindica les prerrogatives del Pontificat enfront, en el primer, de la potestat civil, i, en el segon, en ple ordre internacional.

La intel·ligència del nostre Doctor, com tenia el do de síntesi, procedia, sovint, *per saltum*. Per això alguns, exagerant, s'atrevien a oferir-li crosses o insinuaven que calia interpretar-lo.

Com a mediterrani, amb la seva fonda ullada de conjunt, no perdia la visió precisa i amorosa dels detalls. Com l'Abat Oliva, es captenia de les àrdues coses i de les més petites. En tocar-les, els dava transcendència. Per això una altra vegada vaig compararlo a un pessebre de Nadal, microcosmos fami-

liar, ple de pietat, de meteors i anècdotes, joia alhora dels grans i dels infants, ja que cada un hi troba la seva cosa.

I ara veieu: aquest Bisbe de Catalunya, el bisbe més localista de terres ibèriques, hi esdevé el més universal o catòlic dels bisbes.

El Dr. Torras i Bages per la seva ciència i per la seva virtut, qualitats acreditatives del doctorat espiritual, mereix el títol de Doctor de l'Església. Aquest miracle s'explica en saber que l'esperit és ubicual, però també localista. Li cal un bressol amorós per a sojornar-hi entre volada i volada. Ja els antics tenien el seu *genius loci*. Aquesta llei la seguien els grans homes de la nostra raça. Fins Ramon Llull, apòstol abrusat qui va d'una banda a l'altra de món, s'aturava a Randa i a Miramar, essent per a ella, l'esplai d'aquella vida contemplativa, veu imponderable de la seva dinàmica espiritual.

Com a veritable bisbe, veia amb ullada panoràmica per damunt dels seus; com a veritable pastor atalaiava el seu remat diocesà i tota la família catalana i en coneixia les ovelles, cridant-les sovint una per una pel seu nom.

Si els seus escrits, amb raríssimes i justificades excepcions, eren en català, en català

eren tamé habitualment els seus sermons. Era humilíssim com a home, però digne i gelós com a autoritat.

Amb la seva afabilitat, tractava per igual a tothom: ni escàs i desatent amb els pobres, ni excessiu i massa condescendent amb els rics.

La seva amor a la independència de l'Església i de la seva jerarquia arribava a una susceptibilitat extrema; no admetia de ningú, per alt o insistent que fos, ingerències en el govern eclesiàstic del seu Bisbat. Respectava les autoritats, pel principi que encarnen, no per l'home qui l'exercia, i per això feia acatament a les més humils, fins als alcaldes del darrer poble de la seva diòcesi.

Els Sants de vegades semblen impertinents al món. El Dr. Torras qui en una lletra consolatòria a un amic li retreia que la mort sempre és oportuna, finà en plena potestat intel·lectual, en l'apogeu de la seva esclatant existència. Fins després de la seva mort restarà espiritualment i corporalment entre nosaltres. Jo me'l figuro, jacent, ert i magestuós amb la baga de les seves nocces episcopals al dit, fulgurant intacta, superior a la vida i a la mort i fins superior a la miraculosa incorruptibilitat.

J. BOFILL I MATAS.

EL NOU PAPA PIUS XI

Amb la mort del gloriós Papa Benet XV, tot el món es trasbalsà. Era tan gran el seu prestigi, havia tingut tants encerts en la direcció de l'Església, que tot el món catòlic s'estremí quan tingué esment de la seva mort. Quan passin els anys es farà més gran la seva figura. Tota la terra estava desolada, però heu's aquí que s'ha escampat la nova de l'elecció del nou Papa i tots els cors han vibrat i s'han desvetllat els esperits contristats. El Papa és la representació de Jesucrist i, per tant, teniem ja la seguretat que seria escollit un successor amb mèrits i prestigis per a guiar amb la llum de les seves virtuts el món catòlic. I així ha estat, en efecte. El cardenal Ratti, que ha prés el nom de Pius XI, és un esperit cultíssim, d'extraordinària erudició i d'envejable potència intel·lectual. Es d'un treball constant i metòdic, sense manifestar mai ni precipitacions ni fatiga, mantenint continuament la paraula reposada, vivent i d'una dolçura captivadora. Té publicades diverses obres de reproducció de textos antics, amb una crítica insuperable i riquesa de notes importantíssimes, algunes d'elles en col·laboració del seu mestre monsenyor Ceriani.

Tot fa creure que continuarà el caràcter del pontificat de Benet XV, afegint-hi, és natural, orientacions noves i de gran eficàcia.

Després d'haver estat proclamada l'elecció del nou Papa, aparegué Pius XI al balcó de la façana i donà la benedicció *urbi et orbi*, que des de la pèrdua dels Estats Pontificis s'acostumava a donar des de l'interior de la Basílica.

El nou Sant Pare Pius XI, donà la seva primera benedicció al món i voleiaren les campanes en senyal de festa i els cors cristians s'ompliren de joia.

Grans i aconsoladors fruits es poden esperar del gran Papa que Déu acaba de donar al món. Coneguda és la seva obra desplegada en missions polítiques d'extraordinària importància i coneguts son els seus èxits assolits. Però com que la missió del Papa és difícilíssima i el camí és plé d'abruils, cal dir als nostres germans de fe: «Prequem pel Papa nostre Pius XI. Que el Senyor el servi i el vivifiqui, i el faci benaurat damunt la terra i no el doni a la força de sos enemics.»

LA CIVILITZACIÓ COMUNISTA

- Ja saps que a Rússia es mengen les dones i els infants?
- Quan vaig saber que havien implantat el comunisme, ja m'ho vaig pensar que la nostra civilització tindria una gran influència en aquelles terres.

La veritat i els obrers

Potser per suposar-ho un sobreentès, en el nostre article de dissabte passat, no varem remarcar una important excepció, en senyalar aquell reconeixement que el món, a desgrat seu, ha calgut que fes de la Veritat en la persona dels darrers Pontífex romans. Ho teniem a la ment, però oblidàrem que ho havia de dir la ploma; que aquell reconeixement no ha afectat, en general, gairebé gens, a les masses obreres. Aquestes, si bé cal confessar que s'han guarit, gràcies a Déu, de molt d'aquell odi a les persones i coses religioses, que a tants i tan horribles estralls arrossegà sovint els pobles; viuen, ara com ara, ço que se'n diu al marge de les qüestions espirituals; i tant per complert, que's miren l'adveniment o la mort d'un Papa, de la mateixa manera que's pren nota de la coronació o l'enterrament d'un emperador del Japó: Ja hem dit la generalitat; hi han nombroses excepcions, com en tots els aspectes de la vida. Es clar que aquest resultat es degut, principalment, a la premsa, portaveu dels pastors obreristes; premsa que, *in mente*, també era exceptuada en el nostre article del dissabte darrer, ja que si dona compte de fets com el que en l'actualitat porta en renou el món, és com incidentalment, per pura informació no comentada, o amb comentaris intencionats. Això; la predicació constant de paraula i per mitjà de follets i llibres, on s'assegura que no hi ha Déu i que les religions son una farsa; com no han de menar almenys, l'obrer, a una absoluta indiferència devés tot quant afecti a la Religió?

Ara bé; seguirà aqueix estat d'esperit; tornaran, les masses, com anys enrera a odiar les coses i les persones eclesiàstiques, o bé els obrers, de mica en mica s'hi interessaran i àdhuc s'encarrilaran vers la Religió.

Nosaltres creiem que la Veritat se'ls imposarà, tant i més que al reste de la societat; potser més, perquè el poble és noble i ingènu com un infant; obra, generalment, de bona fè, més que no pas els altres. Creiem que, pesi a tots els mals pastors; pesi a inveterats obstacles; malgrat el desenfrè habitual de les passions en molta part del poble; no obstant els escassos bons exemples dels de dalt, la Veritat s'imposarà als obrers; i ho creiem, fins, en aquest moment prescindint de ço de que mai no's pot prescindir; la Gràcia i la Misericòrdia: la Providència. Hi han fets simultanis, que enc que purament

humans en apariència, ja deuen ésser fills d'aqueixes santes fonts que acabem de nomenar, que han de portar l'obrer al bon camí; i son d'una banda l'augment, palpable, de zel i esperit apostòlic en la clerecia. Els joves sacerdots, uns amb altres, son avui exemplars. D'altra banda, el descrèdit en que cauran ràpidament els *ismes* que han desviat el poble de la bona senda. Allò que els mals pastors es creien que havia d'ésser el portell d'on eixiria la allau enrunadora, ha d'ésser, la deü dels desenganys; i en enfondrar-se podrit fins al mòl de l'òs, obrirà els ulls de quants tinguin un xic de bon sentit, qui es curaran de desenganyar als altres. Ens sembla que la devallada ja comença.

Però ço que més podria contribuir al canvi de les masses, seria la cristianització de costums dels de dalt; aquesta la veiem, per dissort, no tan propera. Si no haguessin pagantitzat, no haurien brotat els mals pastors; o, de brotar-ne algun, res no hauria aconseguit. Confiem, baldament sigui a la llarga, en la mellora i conseqüents bons exemples dels qui poden, que son els qui deuen...

Els qui ja som vells, tal volta no tindrem el goig de presenciar la virada. Ans de que aqueixa sia un fet, forçosament devindran moltes fluctuacions, car els grans moviments de la humanitat s'efectuen lentíssimament; però creiem i confiïm en que no's passaran pas molts anys, sense que el retorn del poble a la Casa de Déu comenci a fer-se obirador. Tantdebó!

VERAX.

CONVERSES DE CULTURA CIUTADANA

organitzades per ACCIÓ POPULAR

DIUMENGE, 12 FEBRER

El Parque de Montjuich y la futura Exposición de Barcelona, per l'Excm. Sr. En Marian Rubió, cap de l'«Assessoria Tècnica de l'Exposició».

Sala de Conferències d'«Acció Popular»
A les sis de la tarda

Diumenge, 19:

L'obra de la Protecció a la infància
per l'Excm. Sr. En Francesc Bartrina

Tribuna lliure

La meva resposta

Feia dies volia escriure per la CATALUNYA SOCIAL, però mai trobava el moment per a posarm-hi i sempre tement que la meva veu no fos escoltada, ni tinguda en compte per creure-la apassionada, mes avui, gràcies a Deu, vostre davantal *La quintessència del drama social* me posa la ploma als dits per a dir el que volia fa dies sobre aquest mateix tema.

Primer que tot, pregunto jo:

—Es just o injust el sou mínim senyalat per la Comissió Mixta del Treball en el Comerç de Barcelona.

Per mi, injust.

Per tant, el concell que donaria a aquest dependent a qui vos referiu seria:—Has calculat si el treball que fas en la casa que estas llogat, val el sou que per la teva edat te té assenyalat la Comissió Mixta del Treball en el Comerç de Barcelona? Si es així, deixa l'amo que no sap apreciar el teu valer, que no hi faries mai res al seu costat i no et faltaria qui pagui degudament el teu treball, ja que Barcelona està faltada de dependència que compleixi la seva obligació, que tingui amor al treball, aquesta condició que tan necessària es al obrer i mes al dependent de comerç, ja que aquell, vulgues no vulgues, produeix quelcom, mentre el dependent, que no deu ser màquina sinó intel·ligència, la falta de voluntat es falta greu.

Dir vostre jove:—*Estic de sobres dins la llei?*—quina llei?—la llei injusta feta per la Comissió Mixta tallant en un patró obrerista a la dependència que serà proletariat si voleu, però no es obrer, no es productor, no es treball intrínsec sinó intel·ligència.

A l'obrer se li pot taxar el valor del seu treball, perquè acabat el jornal, el que ha produït té un valor positiu i sempre equivalent, mentre el dependent, pot en un moment guanyar per tot un mes, com pot passar una semana sense haver produït una petita ganancia, i aquí està al meu entendre, la diferenciació que la classe no vol veure, ni la Comissió Mixta ha tingut en compte.

A mes, així com hi ha treballs que tenen mes valor pel coneixement que suposen en l'obrer que els executa, també hi ha comerços que rendeixen mes que altres, i sense nomenar en detall, direm que el comerç majorista rendeix en general mes que el petit detallista, si bé podem afirmar, que el dependent detallista, necessita, en general, més co-

neixements i mes dò de gentes que el dependent de major, ja que aquell ha de tractar en tota mena de públic, mentre aquest, sols al comerciant del seu article o amb ningú més que amb el nom de les notes que separa.

Jo prou voldria, per no fer-me pesat, dir això en quatre paraules que les sento però no les sé aplicar. Jo voldria demostrar com un petit comerciant com jo, en articles de poc valor com son els que toco (merceria al detall), es impossible donar els sous mínims senyalats a la dependència per la Comissió Mixta a no ser de carregar a certs articles el tres i quatre cents per cent, cosa que no farà mai aquella botiga regida per una vídua amb algú de la família, en barri de lloguers barats i que competeix amb les que tenen dependents en barris de lloguers cars.

Quantes i quantes botigues del nostre article es donarien per satisfetes de fer cent pessetes de calaix diaries, quantitat impossible de fer un dependent en vuit hores de treball, ni que aquest fos seguit, això es, al deixar un comprador atendre un altre. Jo voldria veure a aquests senyors que han senyalat un sou de trescentes pessetes mensuals o siguin dotze pessetes per cada vuit hores de treball a un dependent que vengui tot el dia cinc centims d'agulles de cap o de cusir en tres numeros diferents, tubs de fil de seda de colors, troques de cotó, botons i altres articles quina utilitat no arriba al deu per cent i ni que aquest fos de un cinquanta.

Jo puc dir de mi, que he quedat sense dependents per no poder donar els sous mínims senyalats per aquesta llei que invoca vostre jove, i, content estaria de poguer-me assignar a mi, a la meva esposa i fills que m'ajuden aquests sous mínims que segons la llei de la Comissió Mixta ens corresponen.

El jornal de l'obrer pot carregar-se al treball executat, mentre que el d'un dependent de detall no sé com pot carregar-se al gènere que no compra aquell comprador que inútilment s'espera.

Per això opino que el dependent detallista hauria de tenir comissió directe en la venda per ell executada, ja que tant com el bon punt en que es troba enclavada la botiga (condició que ja explota el propietari), l'aspecte de la casa, l'assortit del establiment, etc., hi contribueix a conquerir parròquia, el bon tracte i amabilitat del dependent, qualitat que un petit detallista que treballa darrera el mateix taulell amb els seus dependents, no desconeix, aprecia i paga en el que val, ja que allò li és la font d'ingressos que el fa viure.

FILS-I-VETES.

L'Obra del «Cançoner Popular de Catalunya»

A tots els amadors de la cançó popular catalana

Els benemèrits patricis, executors testamentaris de Na Concepció Rabell i Cibils, que Déu tinga en sa glòria, i dintre el complex cultural de la «Fundació» que porta el seu nom, encomanaren a l'«Orfeó Català»—amb data de 28 d'Octubre de 1921—l'obra del «Cançoner Popular de Catalunya».

D'acord amb l'intent manifestat pels qui li proposaren la direcció del «Cançoner Popular de Catalunya» l'«Orfeó Català» desitja que aquesta sia obra de tots els amadors de les nostres cançons. De les nostres cançons que son espill i floració de tots els caires de l'ànima catalana; caliu immortal de les nostres afeccions íntimes i col·lectives; arca sagrada de nostres creences i costums; esplet espontani de la nostra vida i gaia ponderació de les valors racials del nostre poble. Tota la pàtria catalana, en les seves múltiples fases i vicissituds, vibra en el ritme irisat de matisos de la nostra rica i copiosa congnística popular. Doncs per això mateix cal que l'aplegament i presentalla d'aquesta florida innúmera, eixida del nostre poble i per al nostre poble, sia feta amb la provada amor i l'esforç aciençat de tots els catalans qui es captenen de la cabdal importància del nostre tresor popular.

Per això, amb l'esperança d'una bona acollida, és demanada la cooperació de totes les entitats musicals, centres d'excursions i folklore i societats de cultura general de les terres de parla catalana; com també, i d'una manera particular, es esperada la col·laboració dels Directors i Professors d'Orfeons i demés societats corals, Mestres de Capella, Organistes, Cantors, Directors i Professors de cobles i orquestres, i en general, de totes aquelles persones que, vivint en contacte amb l'ànima popular i sentint amor envers la valuosa complexitat de la nostra cançó, vulguin acréixer amb la llur cooperació molt valuosa la importància artística de la gran obra que es prepara.

El material que ha de constituir pròpiament el fons del «Cançoner Popular de Catalunya» i per al més complert acoblament del qual es demanada la col·laboració de tot-hom, comprèn: Cançons pròpiament dites; Cants i cantarelles d'infants; Jocs infantils amb tonada; Ballets, danses i comparses; To-

cades i crides típiques, i tota mena de música popular.

Cal advertir que, demés de les lletres i melodies publicades i de les ja recollides emperò inèdites, resten encara arreu-arreu de la nostra terra una gran quantitat d'inexplorades valors cançonístiques, així com multitud de variants de les ja conegudes. Noble i patriòtica tasca la dels qui, dalerosos de mostrar i enaltir les pàtries glòries, vulguin collir aquestes flors esparces del nostre esperit per aplegar-les a la toia esplèndida que ha d'ésser el nostre anhelat «Cançoner», en les planes del qual i en lloc d'honor seran escrits els noms de les corporacions i personalitats que aportin, desinteressadament i espontània, la llur col·laboració a aquesta obra de pàtria i art.

Tot el material destinat al «Cançoner» ha d'ésser tramès a la següent adreça: Orfeó Català, carrer Alt de Sant Pere, 13, Barcelona, on han d'ésser semblantment dirigides les notícies, consultes, i, en general, tota mena de comunicacions que facin referència al «Cançoner Popular de Catalunya».

L'Assemblea mutualista

Va presidir-la el president de la Federació de Societats de Socors Mutus—En Ricard Ferrer,—que és l'entitat que promougué aquest grandíols acte de afirmació mutualista.

Integraven l'Assemblea 796 Associacions de S. M. d'aquesta província, amb l'adhesió de 165 Mutualitats de la resta d'Espanya, calculant-se que aquest miler aproximat d'entitats mutuals contaven amb més d'un milió d'associats. Les xifres canten prou alt per a midar bé l'importància de l'Assemblea.

Parlaren les persones més capacitades en aquest afer econòmic-social que és la mutualitat tant arrelada per sort a Catalunya, i per aclamació es prengueren tots el acords, que es trasmeteren tot seguit al Govern. Heu's aquí els més interessants:

Respectar els organismes actuals de la Mutualitat i ampara'ls legislativament com se mereixen.

Que per no tenir caràcter mercantil les associacions mutualistes estiguin lliures i a cobert de tota classe d'impostos, actuals i futurs.

Que es reguli legalment les assegurances socials a base dels organismes populars existents anomenats vulgarment Germandats o Montepios.

El banquer Valls i Vicents contra el joc

A la vida de Don Agustí Valls i Vicents, banquer barceloní, home cristianíssim, de santa vida, que ha merescut una biografia exemplar que hauria d'esser llibre de lectura i meditació per tot-hom, i d'una manera especial pels comprofessionals de la banca barcelonina, es llegeix que: «*quan per l'any Sant anà a Roma, buscava visitar no més les coses santes, passant de llarg per Monte-Carlo, per no voler ni posar els peus en aquell lloc de joc i de corrupció*». Son paraules trettes de la pàgina 56 del fascicle «*Amorosa recordança dels seus fills i amics*», publicat pel Foment de Pietat Catalana. 1921.

D'ací i d'allà

Ja veieu si està arrelat el socialisme en el poble, que a Madrid va fer dos anys van treure els seus partidaris una majoria en les eleccions de regidors; ara, aquesta vegada, s'han acontentat amb una minoria reduïda a la seva més mínima expressió: Tot un!!! Bé això si és que hi és tot. Ens referim físicament, entenem-nos, perquè hem de fer constar que ens referim a les eleccions de la Vila de l'Os i no de Leganés (poble que s'hi troba tant aprop com Sant Boi de Barcelona, segons la geografia, la topografia i la botànica).

Aquesta falta d'adhesió del poble obrer a les idees d'En Pau Iglesias, no serà, però, obstacle per a que els socialistes al Congrés, al Municipi, a l'Institut de Reformes Socials i al carrer s'atribueixin la representació genuïna de la classe treballadora.

Però que no veuen que ja se'ls hi ha acabat la tramoia i han tirat teló?

Fort! ells tant encantats amb la lliure manifestació de la consciència popular dintre el sufragi universal... i no s'han adonat de que

no n'hi ha prou amb que sigui *universal*; s'ha d'afegir *perpetu* i *eficaz*.

Vostès no s'han fixat en els cartells electorals els dies següents a les eleccions? Tots descolorits i esblaimats encara conserven, fent un *sandwich* amb el nom del candidat, les paraules *victòria*, *triomf*, *genuïna representació*, *etz.*, *etz.*, *etz.*

I el nom no es va llegir ni una vegada a l'hora de l'escrutini. O desil·lusió! però malgrat l'oblid sensible dels votants, les grans versals cartelleres encara espeteguen cinc o sis dies un continu mitin pòstum a tota llum i davant el buit.

Fins que el delegat-drapaire arriba amb l'escarpeta i el suspen per esvalotador.

Els estudiants, a força de ciència i cultura saben distingir.

A València, com a conseqüència d'alguns avalots es temia una decisió disciplinària del claustre, però per intervencions amistoses s'esperava amb confiança un oblid.

Al matí els escolars entraren a la Universitat amb el cor en un puny, frissosos per veure el resultat de la reunió de catedràtics, i no veient a la taula d'anuncis cap paper, plens de goig en passar el degà de la Facultat de Dret, un professor i un parell d'alumnes que havien entrat a classe, els van volger homenatjar, i comprenent que la flor de tarongina és cosa pròpia per a coronar donzelles en el trànsit matrimonial, van cobrir el pas i els caps del dilectes amb una pluja de taronges. Fruit sucós i simbòlic!

Ara, que el degà va assegurar que eren agres. En recompensa a aquesta delicada acció el claustre ha acordat fer present als gentils estudiants d'una florida de carbasses en tota saó.

Nosaltres no acabarem mai de fer l'elogi de la politesa, decorum i *tal* que regna a les aules.

Això és cultura i el demés son taronges!!

Per tractar del tom a dar a la campanya del Marroc i de l'ocupació d'Alhucemas, s'han reunit amb l'Alt Comissari el ministres a Pizarra.

Déu els dongui bon seny i guix.

NOTICIARI

Prèvies amistoses negociacions, han sigut rebaixats prudencialment els jornals dels obrers de la marina mercant anglesa. Val a dir, emperò, que avans el Govern anglès havia conseguit rebaixar el promedi dels cost de la vida.

Tot bon subscriptor de CATALUNYA SOCIAL divulga, propaga, expandeix les seves doctrines i ens aporta nous subscriptors i anunciants.

—S'ha ordenat l'inclusió en els Pressupostos provincials i municipals, de les despeses necessàries per a donar legal compliment al Regime del Retir Obrer Obligatori.

—Ha sigut nomenat president de la «Associació d'obers i empleats municipals de Barcelona», En Joaquín Francés.

—Ha mort a Guissona N'Antoni Mercadé i Serra, un dels més benemèrits patriotes, ferm home d'acció social d'aquella floreixent vila, i principal promotor del Centre Catòlic d'Obrers.

A. C. S.

La gran tirada de CATALUNYA SOCIAL es una penyorà de l'eficàcia del seus anuncis.

—Nostre excel·lent company *Juventut*, portaveu de l'Acadèmia Catòlica, Joventut Catòlica i Congregació Mariana de Sabadell, publica una al·locució als socis de l'Acadèmia perquè propaguin entre les seves amistats la subscripció a les obres completes del doctor Sardà i Salvany, que constuirà un veritable homenatge a la memòria d'aquell insigne sabadellenc.

Nosaltres ens permetem fer el mateix respecte als amics de CATALUNYA SOCIAL.

—S'ha publicat en un opuscle de 80 pàgines la recopilació dels textos legals que regulen la creació i funcionament de la Comissió Mixta del Treball en el Comerç de Barcelona i dels acords adoptats fins al mes de Novembre últim, referents o sots mínims i horari d'obrir i tancar els establiments.

—Per haver renunciat la totalitat dels vocals que formaven part del Comitè Paritari

del Grup primer—Banca—, s'ha convocat als patrons i dependents de l'expressat grup i als del grup segon—Assegurances—, per a l'elecció total dels Comitès Paritaris de l'un i l'altre grup, que hauran de compondre's de nou vocals patrons i nou vocals dependents i d'igual nombre de vocals suplents de cada classe per a cada un dels dits grups.

Les eleccions tindran lloc el diumenge, dia 19 de Febrer, al domicili corporatiu, Plaça Reial, 12, entresol, de deu del matí a les quatre de la tarda, podent pendre part en l'elecció els patrons i dependents inscrits als respectius censos formats el mes de Juny de 1920 en constituir-se la Comissió, les llistes dels quals estan de manifest a les oficines d'aquesta corporació.

CATALUNYA SOCIAL es avui el setmanari de Catalunya de major tirada.

—La intitolada «Corporació General de Treballadors Unió de Sindicats Lliures», ha publicat un manifest per a «treure a llum la seva actuació» i sotmetre's «al veredict dels homes de bona voluntat».

—Dates interessants: A l'Institut de Tocologia i Puericultura, en un sol mes, s'han prestat 1.870 serveis diversos, s'han distribuït en 28.396 biberons 4.340 litres de llet, s'han servit de franc 1.947 àpats, s'han fet 1.221 anàlisis, etc., etc.

—Al Centre de Contratistes d'Obres va donar una conferència sobre el següent tema: «Tractat de Versailles. Abast de les seves clàusules. Origen, tasca i eficàcia dels organismes que existeixen i funcionen derivats del mateix Tracte», en Ferràn Benet, qui estudià per tots els seus caires tant discutides com importants questions.

—L'Institut Nacional de Previsió prepara madurament un projecte de llei sobre assegurances de la invalidesa i malalties, a qual efecte consulta a les entitats i a les persones que poden orientar-lo millor.

També estudia de ferm l'aplicació del Regime de Retirs Obrers Obligatoris a la Agricultura.

En Balmes y el problema de l'associació obrera

Conferencia donada a Vich

Fascicle de 60 pàgines. 1 pesseta

Deposít: Llibreria Verdguer. R. del Centre 5, Barcelona

LEGIA

CONEJO

REHUSAR BOTELLAS MAL TAPADAS

Academia Gots

FUNDADA EN 1879.—C. ARCHS, 7, pral.
(Travesía de plazas Santa Ana y Nueva)

CENTRO DE ENSEÑANZA, ESENCIAL-
MENTE PRÁCTICA, DE COMERCIO

Reforma de letra, Ortografía, Correspondencia comercial, Documentación, Prácticas de escritorio, *Mecanografía*.—Cálculo mercantil y Teneduría de libros por partida doble, aplicados a toda clase de empresas incluidas la *Banca y Bolsa*.—El Título de Tenedor de libros, previos exámenes por peritos y profesores mercantiles. *Clases especiales para señoritas*.—Practical of School Languages (Lenguas vivas) por profesores extranjeros y por métodos modernos puramente prácticos.—Taquigrafía.—Geografía comercial. Lenguáfonos.

FRANQUEO GOVERNATIVO

304 (05) (46.71) Gt.

GRANS MAGATZEMS JORBA

MANRESA-BARCELONA-BRUSEL'LES

ELS MES IMPORTANTS
:: DE CATALUNYA ::

ELS QUE VENEN MES,
:: I MES BARATO ::

CONTINUAMENT ES REBEN LES MES ALTES NOVETATS
EN CAMISERIA, LLANERIA, SASTRERIA, SOMBRERERIA,
SABATERIA, JOIERIA, ETZ.

PREU FIXE

SERVICIOS DE LA COMPAÑIA TRASATLÁNTICA

Línea de Cuba Méjico.—Servicio mensual saliendo de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 y de Coruña el 21, para Habana y Veracruz. Salidas de Veracruz el 16 y de Habana el 20 de cada mes, para Coruña, Gijón y Santander.

Línea de Buenos Aires.—Servicio mensual saliendo de Barcelona el 4, de Málaga el 5 y de Cádiz el 7, para Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires; emprendiendo el viaje de regreso desde Buenos Aires el día 2 y de Montevideo el 3.

Línea de New-York, Cuba, Méjico.—Servicio mensual saliendo de Barcelona el 26, de Valencia el 26, de Málaga el 28 y de Cádiz el 30, para New-York, Habana y Veracruz. Regreso de Veracruz el 27 y de la Habana el 30 de cada mes con escala en New-York.

Línea de Venezuela-Colombia.—Servicio mensual saliendo de Barcelona el 10, el 11 de Valencia, el 13 de Málaga, y de Cádiz el 16 de cada mes, para Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico y Habana. Salidas de Colón el 12 para Sabanailla, Curasao, Puerto Cabello, La Guayra, Puerto Rico, Canarias, Cádiz y Barcelona.

Línea de Fernando Póo.—Servicio mensual saliendo de Barcelona el 2, de Valencia el 3, de Alicante el 4, de Cádiz el 7, para Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma y puertos de la costa occidental de Africa. Regreso de Fernando Póo el 2, haciendo las escalas de Canarias y de la Península indicadas en el viaje de ida.

Regreso de Fernando Póo el 2, haciendo las escalas de Canarias y de la Península, indicadas en el viaje de ida.

Línea Brasil-Plata.—Saliendo de Bilbao, Santander, Gijón, Coruña y Vigo para Río Janeiro, Montevideo y Buenos Aires, emprendiendo el viaje de regreso desde Buenos Aires para Montevideo, Santos, Río Janeiro, Canarias, Vigo, Coruña, Gijón, Santander y Bilbao.

Además de los indicados servicios, la Compañía Trasatlántica tiene establecidos los especiales de los puertos del Mediterráneo a New-York, puertos Cantábrico a New-York y la Línea de Barcelona a Filipinas, cuyas salidas no son fijas y se anunciarán oportunamente en cada viaje.

Estos vapores admiten carga en las condiciones más favorables y pasajeros, a quienes la Compañía da alojamiento muy cómodo y trato esmerado, como ha acreditado en su dilatado servicio. Todos los vapores tienen telegrafía sin hilos. También se admite carga y se expiden pasajes para todos los puertos del mundo, servidos por líneas regulares.

FRANQUEO CUONCERTAU

Imp. La Herencia de Oro Calle Nueva de S. Francisco, 27, Barcelona